

Opakované vypočutie reprodukčne dokonale prepracovaných hudobných diel dáva posluchačovi možnosť lepšie nahliadnuť do ich detailov a nájsť reálny postoj k ich vnútornej podstate.

Ďalšia dvojica koncertov Slovenskej filharmónie bude vo štvrtok a piatok dňa 26. a 27. januára 1950. Na programe Mozart, diriguje Václav Talich.

SLOVENSKÁ FILHARMÓNIA V BRATISLAVE

III. KONCERT

KOMORNÉHO ORCHESTRA

KONCERTNÁ SIEŇ POVERENÍCTVA VNÚTRA
19. JANUÁRA 1950.

PROGRAM:

1. P. I. Čajkovskij: Husľový koncert D-dur, dielo 35
Allegro moderato — Canzonetta, Andante —
Allegro vivacissimo

Prestávka

2. P. I. Čajkovskij:
 - a) Miniatúrna predohra k baletu Luskáčik, dielo 71
 - b) Pieseň bez slov, dielo 2
 - c) Andante cantabile zo Sláčikového kvarteta D-dur
 - d) Trepak zo Serenády pre sláčiky
3. P. I. Čajkovskij: Mozartiana, suite, dielo 61
Gigue — Menuett — Preghiera — Variácie

Dirigent: VÁCLAV TALICH

Sólista: Tibor Gašparek, husle

Čajkovskij: Husľový koncert

Na druhé miesto po Beethovenových husľových koncertoch čo do vnútorného obsahu a sily výrazu patrí Čajkovského husľový koncert. Sjednocuje sa v ňom požiadavka nástrojovej virtuozity najvyššieho stupňa, strhujúci účin melodickéj línie, veľkolepá stavba a inštrumentácia.

Hneď v I. vete nás uchváti osľňujúca téma polonézového rázu. Nie tak silným dôjomom pôsobí vedľajšia spevná téma, no jej sýty zvuk vhodne vyvažuje mužný dojem hlavnej témy. Pravým koncertantným spôsobom odpovedajú si husle s orchestrom, pričom tématická práca je rozložená symfonickou formou na obe zúčastnené složky. I sólové miesta husľového partu sú zväčša prísne tématicky viazané.

II. vetu (Canzonettu) vytvára jemná, snivá melódia. Orchester vnára sa pozorne do toku melódie sólového nástroja a preberá ju svojším spôsobom ďalej.

III. veta uvedie posluchača do jasnej nálady svojou rytmicky živou, no melodicky jednoliatou témou. K nej pristupuje vedľajšia a obe spolu vo víre slovanských príznačných rytmov vytvárajú duchovnú jednotu celej vety. Zvládnutie rušných, smelých, stále sa opakujúcich figúr v závere predpokladá bezchybnú technickú pohotovosť sólistu.

Druhá polovica programu bola už na koncertoch filharmónie preveденá. Je starostlivým výberom menších foriem z tvorby Čajkovského. Treba sa zahľbať nad tým, prečo je Čajkovského hudba každému taká srozumiteľná a blízka. Predpokladá hudobní kritici usudzovali, že jeho melódie a kompozičná technika majú prvky talianskej a Schumannovskej školy a že sú neoriginálne. Ale nevšimli si, že jeho melodie a rytmika sa ostro odlišujú svojou pribojnosťou a bezprostrednosťou od konvenčných melódii romantickej školy. Je v nich ruská hĺbka. Vedel vteliť ruský ľudový kolorit do dobových zaužívaných hudobných foriem. V harmónii a používaní foriem nebol revolucionárom. Ale jeho podmanivé melódie vedia nadviazať reálny kontakt s masou posluchačov a lámu priehradu medzi skladateľom a posluchačom.